

OBSAH

Seznam zkratek	15
1 Úvod do problematiky mezinárodního práva soukromého	17
1.1 Význam studia předmětu	17
1.2 Označení mezinárodní právo soukromé	18
1.3 Historie MPS ve starověku a středověku	19
1.3.1 Prameny mezinárodního práva v Egyptě	20
1.3.2 Vývoj mezinárodněprávních norem v kontextu státní příslušnosti a dobového diplomatického jazyka	21
1.3.3 Chetitě – vývoj a mezinárodní styky říše Chetitů	21
1.3.4 Mezopotámie a Orient	22
1.3.5 Indie	23
1.3.6 Antický svět	24
1.3.7 Středověk	27
1.3.8 Statutární teorie	27
1.4 Evropa a Amerika v 16.–18. století	32
1.4.1 Francouzská věda MPS v 16.–18. století	32
1.4.2 Holandská a německá škola v 17. století	32
1.4.3 Anglo-americká věda MPS	33
1.5 Moderní dějiny MPS	34
1.5.1 Francouzská věda MPS mezi dvěma válkami	36
1.5.2 Anglo-americká věda MPS	37
1.5.3 Současný vývoj MPS v rámci kontinentálního prostředí	38
2 Moderní koncept v MPS a subkolize	39
2.1 Mezioblastní soukromé právo	42
2.2 Interpersonální soukromé právo	42
2.3 Intertemporální právo	43
2.4 Mezinárodní právo veřejné a MPS	44
2.5 Mezinárodní správní právo	44
2.6 Mezinárodní právo soukromé EU	44
2.7 Mezinárodní právo obchodní a jeho autonomní postavení	48
2.8 Věda mezinárodního práva soukromého	48

3 Postupy, zájmy a základní otázky v MPS	49
3.1 Kvalifikace	51
3.1.1 Kvalifikační metody	51
3.1.2 Kvalifikační problém	53
3.2 Problematika mezinárodní pravomoci	54
3.3 Forum shopping	54
3.4 Předběžné a dílčí otázky	55
3.4.1 Následná otázka	57
3.5 Unifikované mezinárodní právo	58
3.6 Používání zahraničního právního řádu	59
3.6.1 Adaptace cizího práva	60
3.7 Volba práva. Přípustnost volby práva, její subjekty	61
3.7.1 Kolizní volba práva	62
3.7.2 Předmět volby práva, náležitosti projevu vůle	63
3.7.3 Druhy volby práva	64
3.7.4 Důsledky neprovedení volby práva	65
3.8 Zpětný a další odkaz	66
3.9 Navázání na právní řád	67
3.9.1 Mezinárodní smlouvy.....	67
3.9.2 Právo EU	67
3.9.3 Vnitrostátní předpisy	68
3.10 Veřejný pořádek	70
3.10.1 Výhrada veřejného pořádku	73
3.10.2 Národní nutně použitelné a cizí nutně použitelné normy a předpisy	74
3.10.3 Obcházení zákona v mezinárodním právu soukromém	78
4 Prameny MPS	81
4.1 Autonomní české MPS	81
4.2 Soudcovské právo a judikatura	81
4.3 Prameny mezinárodního práva soukromého v rámci EU	82
4.3.1 EU a subsidiární mezinárodní smlouvy	82
4.3.2 Nařízení a směrnice	82
4.4 Mezinárodní smlouvy	84

5 Kolizní právo, přímé a kolizní normy	88
5.1 Kolizní právo a přímé normy	89
5.1.1 Poměr mezi kolizní a přímou metodou	90
5.1.2 Střety norem mezinárodního práva soukromého	90
5.2 Kolizní právo a kolizní normy MPS	92
5.3 Kolizní metoda	92
5.3.1 Struktura kolizních norem	93
5.3.2 Druhy hraničních určovatelů	94
5.3.3 Druhy kolizních norem	95
6 Osoby, subjekty a osobní statut v MPS	98
6.1 Fyzické osoby	100
6.1.1 Právní osobnost	100
6.1.2 Svěprávnost	101
6.1.3 Omezení svěprávnosti	102
6.1.4 Úprava jména fyzické osoby	103
6.2 Právnícké osoby	103
6.3 Vícenásobná nebo neurčitá státní příslušnost	105
7 Právní jednání	108
7.1 Existence a platnost právního jednání dle ZMPS	109
7.2 Forma právního jednání dle ZMPS	111
7.3 Úprava právního jednání v unijních předpisech a mezinárodních smlouvách	112
7.4 Zastoupení	113
7.4.1 Zákonné zastoupení a zastoupení na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu dle ZMPS	113
7.4.2 Smluvní zastoupení dle ZMPS	114
7.4.3 Úprava zastoupení v předpisech EU a mezinárodních smlouvách	115
7.4.4 Prokura a pověření činností při provozování obchodního závodu dle ZMPS	116
7.5 Promlčení	117
8 Věcná práva v MPS	119
8.1 Movité a nemovité věci	120
8.2 Vybraná ustanovení v ZMPS	121
8.3 Věcný statut	121

8.4	Res in transitu – přepravované věci a mobilní konflikt	122
8.5	Cenné papíry v přepravě	123
8.6	Veřejné registry věcných práv	124
8.7	Vydržení	125
8.8	Svěřenský fond – trust	126
9	Práva závazková	128
9.1	Vídeňská úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – CISG	130
9.1.1	Územní působnost	131
9.1.2	Časová působnost CISG	134
9.1.3	Věcná působnost CISG	135
9.1.4	Otázky neupravené CISG	136
9.2	Římská úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové poměry	137
9.2.1	Působnost Římské úmluvy	137
9.3	Nařízení Řím I o právu rozhodném pro smluvní závazkové poměry	140
9.3.1	Působnost nařízení Řím I	141
9.3.2	Volba práva a nařízení Řím I	141
9.3.3	Hraniční určovatel obvyklé bydliště	142
9.3.4	Spotřebitelské smlouvy a nařízení	143
9.3.5	Problematika pojistných smluv	143
9.4	Meze obligačního statutu	144
9.4.1	Výjimky z použití <i>lex causae</i> s ohledem na povahu věci	145
9.4.2	Započtení závazkových práv	147
9.5	Právní poměry vzniklé z jednostranných právních jednání	147
9.6	Poměry směnečného a šekového práva	147
9.7	Právo duševního vlastnictví	148
9.8	Mimosmluvní závazkové poměry	151
9.8.1	Právo místa škody a místo škodné události	151
9.8.2	Nařízení o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy – Řím II	154
9.9	Pracovněprávní poměry s mezinárodním prvkem	165

10 Právo dědické	170
10.1 Způsobilst zřídít nebo zrušit závěť, forma závěti	175
11 Právo rodinné – poměry mezi manžely a otázky partnerství	177
11.1 Forma uzavření manželství	180
11.2 Osobní a majetkové poměry manželů	183
11.2.1 Nařízení o majetkových poměrech manželů	187
11.3 Zrušení manželství rozvodem, zánik manželství	190
11.3.1 Nařízení Řím III	191
11.3.2 Cizí právo nepříznivé rozvodu.	194
11.3.3 Registrované partnerství	195
11.4 Poměry mezi rodiči a dětmi a jiné poměry	198
11.4.1 Nároky matky dítěte vůči jeho otci	200
11.5 Osvojení	203
11.6 Poručenství a opatrovnictví	205
12 Úvod do problematiky mezinárodního práva soukromého procesního	207
12.1 Předmět a pojem	210
12.2 Mezinárodní prvek v MPSP	212
12.3 Oblasti MPSP	213
12.4 Vztah mezi MPSP a rozhodným právem	213
12.5 Zásady MPSP	215
12.5.1 Zásada teritoriality	215
12.5.2 Zásada rovnosti	215
12.5.3 Zásada vzájemnosti	216
12.5.4 Zásada lex fori	216
12.5.5 Ordre public	217
13 Prameny mezinárodního práva civilního procesního	220
13.1 Nařízení EU	220
13.2 Výklad norem unijního práva	225
13.3 Mezinárodní úmluvy	226
13.3.1 Mezinárodní organizace	226
13.3.2 Multilaterální a bilaterální smlouvy	227
13.4 Mezinárodní rozhodčí řízení	231
13.5 Mezinárodní obyčejové právo	232
13.6 Výklad mezinárodních smluv	232
13.7 Vnitrostátní, tzn. autonomní právo	233

14	Jurisdikce	235
14.1	Pojem jurisdikce a imunita	236
14.2	Dělení imunity	237
14.3	Imunita pro nalézací řízení	237
14.3.1	Imunita států	237
14.3.2	Osobní imunita	239
14.4	Exekuční imunita	239
15	Mezinárodní příslušnost	241
15.1	Pojem mezinárodní příslušnost a mezinárodní pravomoc	241
15.2	Pozitivní kompetenční konflikt aneb konkurující mezinárodní příslušnost	243
15.3	Forum shopping	243
15.3.1	Důvody pro forum shopping	244
15.3.2	Zamezení forum shopping	244
15.4	Negativní kompetenční konflikt	245
15.5	Forum necessitatis	245
15.6	Exorbitantní příslušnost	246
16	Příslušnost podle nařízení Brusel I bis	248
16.1	Působnost nařízení.....	248
16.2	System příslušností.....	251
16.2.2	Zvláštní (alternativní) příslušnost.....	252
16.2.3	„Speciální“ příslušnost	255
16.2.4	Sjednaná příslušnost	258
16.2.5	Příslušnost založená „dostavením se“	259
16.2.6	Výlučná příslušnost	260
16.3	Vyloučení exorbitantních příslušností	261
16.4	Nařízení Brusel I bis a Luganská úmluva II	261
17	Příslušnost podle ostatních předpisů	263
17.1	Příslušnost podle nařízení Brusel II bis	263
17.1.1	Příslušnost ve věcech manželských	264
17.1.2	Příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti	265
17.1.3	Příslušnost pro předběžná a zajišťovací opatření	267
17.2	Příslušnost podle nařízení ve věcech majetkových poměrů v manželství a podle nařízení ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství	267

17.3	Príslušnosť podľa nariadení vo veciach dedických	270
17.3.1	Evropské dedické osvedčenie	272
17.4	Príslušnosť podľa nariadení o výživnom	273
17.5	Príslušnosť podľa medzinárodných smluv	275
17.6	Medzinárodná pravomoc podľa ZMPS	276
18	Zahájenie a průběh řízení	279
18.1	Překážka věci zahájené (litispence)	279
18.1.1	Pojem litispence.....	279
18.1.2	Překážka litispence podle nariadení Brusel I bis	280
18.2	Okamžik zahájenie řízení	283
18.3	Postavenie cizinců a zahraničních osob v řízení	284
18.4	Doručení soudních a mimosoudních písemností	285
18.4.1	Nariadení o doručování	285
18.4.2	Haagská úmluva o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině	287
18.5	Dokazování	288
18.5.1	Nariadení o dokazování	289
18.5.2	Haagská úmluva o provádění důkazů	291
19	Uznání a výkon rozhodnutí	292
19.1	Pojem uznání a výkon rozhodnutí	292
19.2	Uznání a výkon podle nariadení EU	293
19.2.1	Uznání a výkon podle nariadení Brusel I bis, Brusel II bis	293
19.2.2	Uznání a výkon podle nariadení o evropském exekučním titulu pro nesporné nároky	298
19.2.3	Uznání a výkon podle nariadení o evropském platebním rozkazu	300
19.2.4	Uznání a výkon podle nariadení o drobných nárocích	302
19.2.5	Uznání a výkon podle nariadení ve věcech majetkových poměrů v manželství a podle nariadení ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství	305
19.2.6	Uznání a výkon podle nariadení ve věcech dedických	306
19.2.7	Uznání a výkon podle nariadení o výživnom	308
19.2.8	Uznání a výkon podle medzinárodných smluv	310
19.2.9	Uznání a výkon podle vnitrostátního práva	311

20	Mezinárodní rozhodčí řízení	315
20.1	Prameny rozhodčího řízení	316
20.2	Moderní vývoj rozhodčího řízení	317
20.2.1	Přínos OSN pro oblast rozhodčího řízení	319
20.2.2	Cesta k ODR (Online Dispute Resolution)	319
20.3	Povaha rozhodčího řízení	321
20.3.1	Teorie smluvní	321
20.3.2	Teorie jurisdikční	321
20.3.3	Teorie smíšená	322
20.3.4	Teorie autonomní	322
20.4	Právní povaha mezinárodního rozhodčího řízení	323
20.5	Výhody rozhodčího řízení	323
20.6	Rozhodčí řízení institucionalizované × rozhodčí řízení ad hoc	326
20.6.1	Přehled stálých rozhodčích soudů v ČR	327
20.7	Rozhodčí smlouva	327
20.7.1	Druhy rozhodčí smlouvy	328
20.7.2	Obsah rozhodčí smlouvy	330
20.7.3	Forma rozhodčí smlouvy	330
20.7.4	Vztah hlavní smlouvy a rozhodčí smlouvy	331
20.7.5	Zánik rozhodčí smlouvy	331
20.8	Arbitrabilita	331
20.8.1	Arbitrabilita sporu dle českého práva	332
20.9	Osoba rozhodce	334
20.9.1	Počet rozhodců	335
20.9.2	Jmenování rozhodců	335
20.9.3	Vyloučení rozhodců	336
20.10	Rozhodné právo v mezinárodním rozhodčím řízení	337
20.10.1	Právo místa sudiště (místo konání rozhodčího řízení)	337
20.10.2	Právo rozhodné pro věc samotnou	337
20.11	Zahájení a průběh rozhodčího řízení	338
20.11.1	Návrh na zahájení rozhodčího řízení	338
20.11.2	Průběh rozhodčího řízení	339
20.11.3	Skončení rozhodčího řízení	340
20.12	Rozhodčí nález	341
20.12.1	Druhy rozhodčích nálezů	342

20.12.2	Přezkum rozhodčího nálezu	343
20.12.3	Zrušení rozhodčího nálezu	343
20.13	Uznání a výkon rozhodčích nálezů	344
20.13.1	Uznání rozhodčích nálezů	344
20.13.2	Newyorská úmluva	345
20.13.3	Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů dle ZMPS	346
20.13.4	Výkon rozhodčího nálezu	346
20.14	Vztah mezi rozhodčím řízením a obecnými soudy	347
20.15	Vztah rozhodčího řízení k ADR	348
Použitá literatura		351
Vybrané prameny MPS		357
Věcný rejstřík		361